

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/1/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2115200662
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daša Kontríková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2115200662.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Daša Kontríková a sudkýň: Mgr. Lucia Mizerová a JUDr. Ľubica Bundzelová, v spore žalobkyne: Ing. K. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom ul. K. W. X, G., zastúpená: JUDr. Ján Krnáč, advokát, so sídlom Nám. SNP 70/36, Zvolen, proti žalovanej: U. poisťovňa, a.s., so sídlom Krasovského 15, Bratislava, IČO: 00 653 501, zastúpená: PRK Partners s. r. o., so sídlom Hurbanovo námestie 3, Bratislava, IČO: 35 978 643, o náhradu škody na zdraví a nároky s tým spojené, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 19C/96/2016 - 156 zo dňa 18. marca 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa ruší a vec sa mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalobu zamietol a výrokom II. žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Súd prvej inštancie vo veci rozhodol rozsudkom pre zmeškanie žalobkyne podľa § 278 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP). V odôvodnení rozsudku konštatoval, že vo veci bolo nariadené pojednávanie na deň 18.03.2019, pričom termín pojednávania zobrala zástupkyňa žalobkyne osobne prítomná na pojednávaní dňa 23.01.2019 na vedomie. V predvolaní na pojednávanie dňa 23.01.2019 bol zástupca žalobkyne poučený o následku nedostavenia sa na pojednávanie, vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie. Žalobkyňa ani jej splnomocnený zástupca sa na pojednávanie bez ospravedlnenia nedostavili, preto rozhodol súd na návrh žalovanej o žalobe rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobu zamietol. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a žalovanej, ktorá mala vo veci plný úspech, priznal proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. S poukazom na § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie žalobkyňa prostredníctvom právneho zástupcu z dôvodu, že pre vydanie rozsudku pre zmeškanie neboli splnené procesné formálne a materiálne podmienky. Súd je povinný prihliadať aj na práva strán konania najmä s ohľadom na skutočnosť, že neúčast' na úkone (pojednávaní) ešte neznamená, že tým došlo k zániku, resp. k oslabeniu ich práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 Ústavy SR), či analogického práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd). Súd je preto povinný zisťovať splnenie všetkých zákonných podmienok pred rozhodnutím vo veci rozsudkom pre zmeškanie a v prípade, ak zistí, že čo len jedna z týchto podmienok splnená nie je, prípadne kontumácia nie je v záujme ochrany práv strán konania, je na mieste odročenie pojednávania na iný termín. Okrem formálnych podmienok je potrebné interpretovať a aplikovať každú normu, inštitút CSP aj s ohľadom na základné princípy a východiská tohto predpisu, s ohľadom na stav konania vo veci, doterajšie správanie strán a podobne. Žalobkyňa ako poškodená pri škodovej udalosti (nehode) zavinennej výlučne odsúdenou osobou utrpela ťažké zranenia. V odvolaní žalobkyňa opísala jednotlivé zranenia, ich liečbu vrátane niekoľkých operácií s pooperačnými komplikáciami a vznik trvalých následkov a uviedla, že ako poškodená utrpela škodu

na zdraví a vecnú škodu ako následok dopravnej nehody zavinenej odsúdenou. V rámci prebiehajúceho konania žalobkyňa ani jej právny zástupca nevytvorili žiadnu umelú prekážku v konaní, ani nemali tendenciu takéto prekážky vytvárať, či inak konanie oddaľovať a predlžovať. Naopak vystupovali aktívne, riadne reagovali a náležite sa vyjadrovali ku všetkým výzvam konajúceho súdu a ku všetkým podaniam žalovanej strany a snažili sa byť maximálne ústretoví a súčinní s cieľom skončiť vec prioritne zmierlivým urovnaním, resp. v prípade neochoty protistrany súdnym rozhodnutím. Procesná a dôkazná aktivita žalobkyne bola prítomná a neustála počas celého konania. Napriek určitej prejudícii veci z výsledkov doterajšieho konania vyplýval predpoklad, že nároky žalobkyne sú dané, žalobkyňa ich predpísaných spôsobom preukazovala. Vzhľadom na postoj žalovanej poisťovne spochybňujúcej výšku nárokov z dojednania strán vzišiel znalecký posudok z odboru zdravotníctvo. Tento posudok žalobkyňa akceptovala a na základe neho v ďalšom konaní postupovala. Na pojednávaní konanom dňa 23.01.2019 právneho zástupcu žalobkyne substitučne zastupovala JUDr. Viera Rubaninská, pričom uvedené substitučné splnomocnenie sa vzťahovalo výlučne na označené pojednávanie. Pojednávanie bolo následne súdom odročené na 18.03.2019 s tým, že vytyčený termín „prítomní berú na vedomie a zaväzujú sa dostaviť bez predvolania“, pričom pri odročení pojednávania zo strany súdu nebolo stranám konania dané žiadne poučenie ani poučenie o prípadných následkoch ich neúčasti na vytyčenom pojednávaní. Bol opodstatnený záver a predpoklad, že po výsluchu znalca a dokazovaní na pojednávaní dňa 18.03.2019 súd pristúpi k vydaniu rozhodnutia vo veci samej v prospech žalobkyne. Žalobkyňa v odvolaní opísala postup súdu vedúci k rozhodnutiu rozsudkom pre zmeškanie, ktorý vyplýval zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 18.03.2019. Uviedla, že zámerom zákonodarcu pri koncipovaní úpravy tzv. kontumačných rozsudkov v zmysle CSP zjavne nebolo sankcionovať strany konania v takej pozícii a situácii ako je žalobkyňa. Ani také správanie, ako tomu bolo u žalobkyne v danom konaní. Aktívne úsilie a správanie žalobkyne ako ťažko a trvalo poškodenej osoby po celé mimosúdne a súdne konanie smerovalo k pozitívnemu výsledku a rozhodnutiu. Bolo to správanie a jednanie participujúce a súčinné, a preto sa vydanie rozhodnutia formou rozsudku pre zmeškanie o zamietnutí žaloby v spore prebiehajúcom už piaty rok javí aj ako nespravodlivé a neopodstatnené odopretie súdnej ochrany popierajúce základné ústavné princípy a princípy tvoriace východiská CSP. Žaloba bola v posudzovanej veci podaná v roku 2015 za účinnosti zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len OSP). Táto procesná norma upravovala odlišne inštitút rozsudku pre zmeškanie, neupravovala zákonnú a sudcovskú koncentráciu konania, atď. Zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 18.03.2019 vyplýva, že súd konštatoval splnenie zákonných podmienok pre rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie žalovanej podľa 274 CSP, avšak nezaoberal sa otázkou splnenia podmienok pre rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie žalobkyne podľa § 278 CSP. Žalobkyňa poukázala na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/70/2018 zo dňa 31.07.2018. Žalobkyňa odvolaním napadla aj výrok rozsudku, ktorým súd prvej inštancie žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Nesprávnosť tohto výroku žalobkyňa odôvodnila jednak vecnou nesprávnosťou a nezákonnosťou výroku rozsudku vo veci samej, od ktorého sa odvíja aj posudzovanie otázky náhrady trov konania, a jednak arbitrárnosťou, nezrozumiteľnosťou a nepreskúmateľnosťou výroku o náhrade trov konania. Z uvedených dôvodov navrhla napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a uplatnila si nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Súčasťou odvolania žalobkyne proti rozsudku pre zmeškanie bol taktiež návrh na zrušenie tohto rozsudku v zmysle § 281 CSP.

3. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu prostredníctvom právneho zástupcu uviedla, že podanie žalobkyne je zmätočné. Nie je z neho zrejmé, čoho sa vlastne domáha a na akých dôvodoch zakladá návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie a na akých dôvodoch zakladá odvolanie. Žalovaná poukázala na rozdielnosť oboch inštitútov a navrhla podanie zamietnuť pre jeho zmätočnosť. Podľa názoru žalovanej boli splnené všetky predpoklady pre vydanie rozsudku pre zmeškanie žalobkyne. Žalobkyňa, resp. jej právny zástupca sa na pojednávanie nedostavili, pričom na pojednávanie bol predvolaný a svoju neprítomnosť neospravedlnil včas a vážnymi okolnosťami. S námietkou žalobkyne týkajúcej sa absencie poučenia o následku nedostavenia sa na pojednávanie žalovaná nesúhlasila s poukazom na skutočnosť, že žalobkyňa bola počas celého konania zastúpená advokátom, a preto súd nebol povinný poučovať jej právneho zástupcu o tomto následku. Žalobkyňa bola o možnosti vyhlásenia rozsudku pre zmeškanie informovaná (minimálne) v predvolaní na pojednávanie nariadené na 23.01.2019. Súd však na tomto pojednávaní nerozhodol vo veci samej, a preto pojednávanie odročil. Podľa žalovanej stačí, keď súd poučí strany o ich právach a povinnostiach (vrátane možnosti vyhlásiť rozsudok pre zmeškanie) v prvom predvolaní na pojednávaní. V súvislosti s tvrdením žalobkyne, že žaloba bola podaná ešte za účinnosti OSP, ktorý inštitút rozsudku pre zmeškanie upravoval iným spôsobom, žalovaná poukazujúca na § 470 CSP konštatovala, že CSP sa použije aj na toto konanie a súd je oprávnený vydať rozsudok

pre zmeškanie podľa § 278 CSP. Žalovaná sa nestotožnila ani s námietkou žalobkyne, že súd prvej inštancie v zápisnici o pojednávaní zo dňa 18.03.2019 konštatoval splnenie zákonných podmienok pre rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie žalovanej podľa 274 CSP. Keďže vydanie rozsudku vzhľadom na neprítomnosť žalobkyne navrhol právny zástupca žalovanej, je zrejmé, že ide iba o zjavnú chybu v písaní, ktorá však nemá vplyv na to, či bol alebo nebol rozsudok pre zmeškanie vydaný v súlade so zákonom. Žalovaná z uvedených dôvodov navrhla napadnutý rozsudok potvrdiť a uplatnila si nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

4. Dňa 13.06.2019 doložila žalobkyňa do súdneho spisu nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 369/2018 - 56 zo dňa 13.12.2018. V odvolacej replike uviedla, že jej podanie a z neho vyplývajúce opravné prostriedky sú formulované zrozumiteľne a logicky. Jasne a vecne špecifikuje procesné a hmotnoprávne dôvody a východiská vyúsťujúce v záver, že pre vydanie napádaného rozsudku pre zmeškanie žalobkyne neboli splnené esenciálne formálne a materiálne podmienky a predpoklady. Súbežná aplikácia návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie a odvolania voči takémuto rozsudku je v justičnej praxi zaužívaný zákonný postup, ktorý je súdnou praxou akceptovaný. Základným východiskom právnej argumentácie žalobkyne bola skutočnosť, že pri úvahách a skúmaní podmienok pre vydanie rozsudku pre zmeškanie musí súd prioritne posúdiť príslušné ustanovenie nielen podľa jazykového vyjadrenia, ale aj podľa zmyslu a účelu daného ustanovenia, a hlavne podľa základných zásad a princípov CSP, Ústavy SR a medzinárodných zmlúv. Žalobkyňa poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1VCdo/2/2017 zo dňa 19.04.2017 a uviedla, že ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Spravodlivej ochrane práv nemôže zodpovedať postup súdu v podobe vydania rozsudku pre zmeškanie žalobkyne zo dňa 18.03.2019 aj preto, že sa jedná o dlhoročný spor, v ktorom žalobkyňa (a jej právny zástupca) vystupovali a vystupujú výhradne aktívne až proaktívne využívajúc všetky legitímne súdne i mimosúdne prostriedky na vysporiadanie a urovanie sporu, pričom z ich strany bolo vždy riadne a včas reagované na všetky výzvy a požiadavky súdu či protistrany. Žalobkyňou označené rozhodnutia všeobecných súdov (vrátane uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici z 31.07.2018 sp. zn. 17Co/70/2018), Ústavného súdu SR (II. ÚS 369/2018) i Ústavného súdu ČR v prípade tzv. kontumačných rozsudkov akcentovali okrem formálnych podmienok aj podmienky materiálne, ktoré musia byť bezpodmienečne naplnené, aby súd vôbec mohol uvažovať nad vydaním kontumačného rozsudku. Prvá a najdôležitejšia materiálna podmienka kontumačného rozsudku je absencia procesnej aktivity strany (žalobcu či žalovaného). Všeobecný súd tak rozsudok pre zmeškanie nemôže vydať, ak sa na pojednávanie nedostavila inak procesne aktívna a súčinná strana, navyše v dlhoročnom spore, v ktorom úsilie strany viedlo až k vypracovaniu znaleckého posudku. Tvrdenia žalovanej vo vzťahu k poučovacej povinnosti súdu sú zavádzajúce a skresľujúce. Obmedzenie poučovacej povinnosti súdu uvedené v § 160 ods. 3 CSP sa netýka povinnosti súdu poučiť strany alebo iné subjekty, ak tak výslovne obligatórne ustanovujú ostatné ustanovenia CSP (napr. § 75 ods. 2, § 90 ods. 2, § 101 ods. 1, § 129 ods. 2, § 130, § 167 ods. 3, 4, § 172 ods. 1 a 2, § 176 ods. 4, § 195 ods. 2, § 196 ods. 2 a 3, § 200 ods. 2, § 211 ods. 3, § 267 ods. 1 a ods. 2 písm. c), § 273 písm. b), § 274 písm. a), § 277 ods. 3, § 278 písm. a), § 281 ods. 2, § 318, § 337 ods. 1, § 373 ods. 1, § 436 ods. 1 CSP). V týchto prípadoch súd musí strany poučiť aj vtedy, keď ide o situácie upravené v odseku 3 označeného ustanovenia. Zo zápisnice z pojednávania zo dňa 18.03.2019 nevyplýva, že by sa konajúci súd zaoberal a skúmal splnenie formálnych a materiálnych podmienok pre vydanie rozsudku pre zmeškanie žalobcu (resp. právneho zástupcu žalobkyne) v zmysle ustanovenia § 278 CSP (v danom prípade nie je možné hovoriť o bežnej chybe v písaní).

5. Žalovaná v odvolacej duplike opätovne poukázala na zmätočnosť podania žalobkyne. V súvislosti so skúmaním materiálnych podmienok pre vydanie rozsudku pre zmeškanie poukázala na ustanovenie § 278 CSP. Z gramatického výkladu tohto ustanovenia, ako aj z jeho účelu vyplýva, že súd v prípade splnenia zákonných podmienok má povinnosť rozsudok pre zmeškanie vydať a nemá žiadnu možnosť takýto procesný návrh žalovaného odmietnuť. Samotný zmysel inštitútu rozsudku pre zmeškanie spočíva v sankcionovaní strany sporu za procesnú pasivitu aj s ohľadom na zásady hospodárnosti a rýchlosti konania. V tomto konaní je to práve žalobkyňa, ktorá iniciovala súdne konanie, a preto sa z jej strany vyžaduje zvýšená procesná zodpovednosť. Je preto možné dôvodne predpokladať, že účelom zákonodarcu bolo pri tomto inštitúte uprednostniť najmä formálne splnenie podmienok na jeho vydanie, pričom len vo veľmi výnimočných a odôvodnených prípadoch môže dôjsť k zrušeniu rozsudku pre zmeškanie a narušeniu tak právnej istoty strán ním založenej. Podľa žalovanej na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 369/2018 nemožno prihliadať, keďže v danom prípade išlo o odlišné skutkové okolnosti. Tvrdenie žalobkyne, že obmedzenie poučovacej povinnosti podľa § 160 ods. 3 CSP sa netýka

prípadoch, kedy táto povinnosť vyplýva z osobitných ustanovení CSP, považovala za nesprávne. Takto výklad CSP by v zmysle argumentu ad absurdum znamenal, že ustanovenie § 160 ods. 3 CSP by bolo nadbytočné a strácalo význam.

6. K odvolacej duplike žalovanej sa vyjadrila žalobkyňa, ktorá zopakovala svoju argumentáciu uvedenú v odvolaní a v odvolacej replike.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie proti rozsudku bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou stranou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 a § 356 písm. b) a contrario CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 367 ods. 3 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné.

8. Predmetom odvolacieho konania je vzhľadom na odvolacie námietky žalobkyne posúdiť, či boli splnené podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie žalobkyne podľa § 278 CSP, ktorým súd prvej inštancie žalobu zamietol (výrok I.) a zároveň vyslovil, že žalovaná má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% (výrok II.).

9. Podľa § 355 ods. 1 CSP proti rozsudku súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie, ak to zákon nevyklučuje.

10. Podľa § 356 písm. a) a b) CSP odvolanie nie je prípustné proti rozsudku vydanému na základe uznania nároku alebo vzdania sa nároku okrem prípadov odvolania podaného z dôvodu, že neboli splnené podmienky na vydanie takého rozhodnutia; pre zmeškanie okrem prípadov odvolania podaného z dôvodu, že neboli splnené podmienky na vydanie takého rozhodnutia.

11. Podľa § 137 písm. a) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o splnení povinnosti.

12. Podľa § 278 CSP na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa § 137 písm. a) na návrh žalovaného rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobu zamietne, ak a) sa žalobca nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalobca poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a b) žalobca neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

13. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že rozsudok pre zmeškanie, tzv. kontumačný rozsudok predstavuje osobitný druh súdneho rozhodnutia, ktorý je následkom procesnej pasivity procesných strán v sporovom konaní. Kým OSP upravoval iba rozsudok pre zmeškanie žalovaného, CSP zaviedol do právneho poriadku Slovenskej republiky nový právny inštitút, a to rozsudok pre zmeškanie žalobcu. Zákonodarcu zavedenie tohto inštitútu odôvodnil tým, že dôsledky kontradiktórneho sporového konania vyžadujú procesnú aktivitu oboch sporových strán a je preto potrebné sankcionovať aj procesnú pasivitu žalobcu. Súčasná procesná úprava tak normuje dva druhy rozsudku pre zmeškanie, a to v neprospech žalovaného a v neprospech žalobcu. V pojednávanej veci je zrejmé, že ide o kontumačný rozsudok vydaný v neprospech žalobkyne, ktorého právna úprava je obsiahnutá v § 278 CSP.

14. Za predpoklady vydania rozsudku pre zmeškanie žalobcu je potrebné považovať súdom riadne a včas predvolanie žalobcu na pojednávanie, pričom predvolanie obsahovalo poučenie, že ak sa žalobca nedostaví na pojednávanie, súd rozhodne rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobu zamietne; nedostavenie sa žalobcu na pojednávanie v určený čas; neospravedlnenie žalobcu svojej neprítomnosti včas a vážnymi okolnosťami a návrh žalovaného na rozhodnutie sporu rozsudkom pre zmeškanie žalobcu (HORVÁTH, Edmund a ANDRÁŠIOVÁ, Andrea. Civilný sporový poriadok - komentár. Bratislava: Wolters Kluwer s.r.o., 2016, ASPI).

15. Ako uvádza odborná literatúra, kontumačný rozsudok podľa § 274 CSP prichádza do úvahy iba v prípadoch, keď sú súčasne splnené podmienky normované jeho hypotézou. Tieto podmienky musia byť splnené súčasne, v rovnakom čase, čo však neznamená, že musia počas konania nastať iba v jeden určitý moment. Rozsudkom pre zmeškanie tak súd môže rozhodnúť na ktoromkoľvek nariadenom

pojednávani, ak sú súčasne splnené všetky podmienky. (ŠTEVČEK M., FICOVÁ S., BARICOVÁ J., MESIARKINOVÁ S., BAJÁNKOVÁ J., TOMAŠOVIČ M. a kol.. Civilný sporový poriadok - komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1004). Uvedené skutočnosti platia rovnako aj v prípade kontumačného rozsudku vydaného podľa § 278 CSP. To znamená, že na to, aby súd mohol na pojednávaní rozhodnúť spor rozsudkom pre zmeškanie v neprospech žalobcu, musia byť vyššie uvedené podmienky vydania takéhoto rozhodnutia splnené súčasne, t.j. na tom pojednávaní, na ktorom súd rozhodol spor kontumačným rozsudkom.

16. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa sa žalobou podanou na súde prvej inštancie dňa 16.01.2015 (po jej zmene pripustenej uznesením č. k. 19C/96/2016 - 125 zo dňa 22.08.2018) domáhala voči žalovanej zaplata sumy 765 eur titulom náhrady za bolesť, sumy 7.416 eur titulom sťaženia spoločenského uplatnenia, náhrady nákladov spojených s liečebným pobytom vo výške 252 eur a náhrady nákladov spojených s liečením vo výške 464,66 eura s príslušenstvom, ktoré bližšie špecifikovala. Dňa 11.12.2015 bolo súdu prvej inštancie doručené vyjadrenie žalobkyne k otázke miestnej príslušnosti súdu v reakcii na jeho procesný postup, a to postúpenie sporu Okresnému súdu Bratislava I. Dňa 05.10.2016 sa konalo pojednávanie, ktorého sa zúčastnil len právny zástupca žalobkyne. Dňa 09.11.2016 bola súdu prvej inštancie doručená replika žalobkyne k vyjadreniu žalovanej. Podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 20.01.2017 požiadal právny zástupca žalobkyne o ospravedlnenie neúčasti žalobkyne a jeho neúčasti na pojednávaní konanom dňa 23.01.2017 z dôvodu poškodenia jeho zdravia pri úraze, o čom predložil aj lekársku správu. Dňa 10.03.2017 bola súdu prvej inštancie doručená žiadosť právneho zástupcu žalobkyne o odročenie pojednávania z dôvodu prebiehajúcich mimosúdnych rokovaní. Dňa 26.05.2017 opätovne požiadal právny zástupca žalobkyne o odročenie nariadeného pojednávania z dôvodu, že sa strany sporu dohodli na osobe znalca, ktorého požiadajú o vypracovanie znaleckého posudku vo vzťahu k nároku žalobkyne. Podaním zo dňa 08.09.2017 oznámila žalobkyňa na výzvu súdu, či žiada pokračovať v konaní, že doposiaľ nebol vypracovaný znalecký posudok znalcom, ktorý bol požiadaný o jeho vypracovanie. Z opatrnosti žiadala pokračovať v konaní. Dňa 27.02.2018 požiadal právny zástupca žalobkyne o odročenie pojednávania z dôvodu, že znalec MUDr. Ladislav Veselý, PhD. vzhľadom na pracovnú zaneprázdnenosť zatiaľ nevypracoval znalecký posudok. Právny zástupca žalobkyne súčasne ospravedlnil svoju neprítomnosť na pojednávaní, ktoré žiadal odročiť aj pre kolíziu s hlavnými pojednávaniami v trestných veciach, ktorých vykonáva obhajobu. Dňa 19.04.2018 na výzvu súdu prvej inštancie žalobkyňa oznámila cestou právneho zástupcu, že konanie nenavrhuje prerušiť, ale žiada v konaní pokračovať tak, aby bol termín pojednávania vytyčený po 10.06.2018, v ktorom období je predpoklad vypracovania žiadaného posudku a možné zmierlivé urovanie sporu medzi stranami. Dňa 21.06.2018 bola súdu doručená zmena žaloby reagujúca na závery vypracovaného znaleckého posudku MUDr. Ladislava Veselého, PhD. Časť znaleckého posudku bola priložená k zmene žaloby ako príloha. Dňa 23.01.2019 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bola prítomná za žalobkyňu advokátka JUDr. Viera Rubaninská substitučne splnomocnená právnym zástupcom žalobkyne na zastupovanie na pojednávaní a právny zástupca žalovanej. Súd po otvorení pojednávania a vykonaní dokazovania vyhlásil uznesenie, ktorým pojednávanie odročil na termín 18.03.2019 o 9,15 hod. na č. dv. 237, čo prítomní zobrali na vedomie, zaväzujú sa dostaviť bez predvolania, bude volaný znalec, MUDr. Ladislav Veselý, PhD. z adresy zistenej zo zoznamu súdnych znalcov. Dňa 18.03.2019 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktoré sa nedostavili žalobkyňa ani jej právny zástupca, pričom súdu prvej inštancie nebolo doručené žiadne ospravedlnenie ich neúčasti na pojednávaní. Na pojednávanie sa dostavili právny zástupca žalovanej a predvolaný znalec MUDr. Ladislav Veselý, PhD. Vzhľadom na neprítomnosť žalobkyne právny zástupca žalovanej navrhol rozhodnúť spor rozsudkom pre zmeškanie a žalobu zamietnuť a priznať mu náhradu trov konania v celom rozsahu. Následne súd prvej inštancie konštatoval splnenie podmienok pre rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie podľa § 274 CSP a vyhlásil rozsudok pre zmeškanie, ktorým žalobu zamietol a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

17. Žalobkyňa v odvolaní namieta, že neboli splnené formálne podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie žalobcu podľa § 278 CSP, pretože súd prvej inštancie pri odročení pojednávania, ktoré sa konalo dňa 23.01.2019 nepoučil strany sporu o prípadných následkoch ich neúčasti na ďalšom pojednávaní nariadenom na 18.03.2019, ktorého termín vzali strany sporu na vedomie bez toho, aby sa predvolávali. Žalobkyňa zároveň namietala aj absenciu materiálnych podmienok vydania kontumačného rozsudku poukazujúc na predmet a dĺžku sporu, ako aj svoje aktívne správanie v spore.

18. Podľa názoru odvolacieho súdu bola námietka žalobkyne vyjadrená v odvolaní, že neboli splnené materiálne predpoklady pre vydanie rozsudku pre zmeškanie žalobkyne dôvodná a odvolací súd sa stotožňuje tiež s názorom, že je nevyhnutné interpretovať a aplikovať každú normu CSP aj s ohľadom na základné princípy a východiská tohto predpisu, stav konania vo veci a doterajšie správanie strán. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na uznesenie Ústavného súdu SR č. k. I. ÚS 233/2019 - 22 zo dňa 04.06.2019, ktorý v bode 43. okrem iného uviedol, že „formalistický výklad ustanovenia § 274 CSP, a to, že súd vždy za kumulatívneho splnenia v tomto ustanovení zakotvených zákonných podmienok rozsudkom pre zmeškanie „žalobe vyhovie“, skutočne nie je žiaduci, najmä, ak súdne konanie trvá dlhšiu dobu, vo veci sa uskutočnilo viac pojednávaní, na ktoré sa žalovaný riadne dostavil, nebol v konaní nečinný a súd na návrh obidvoch strán vykonal rozsiahle dokazovanie. Podľa názoru ústavného súdu treba návrh na vydanie rozsudku pre zmeškanie a splnenie ďalších zákonných podmienok podľa § 274 CSP posudzovať vždy aj podľa okolností prejednávanej veci. Napriek kogentnosti ustanovenia § 274 CSP by pri čisto gramatickom výklade a lipnutí na formálnych znakoch vydanie rozsudku pre zmeškanie mohlo znamenať porušenie práva na spravodlivý proces, v neposlednom rade v tom, že pri takomto formalistickom postupe by bolo odopreté strane sporu možnosť podať riadny opravný prostriedok (odvolanie vo veci samej).“ Hoci sa Ústavný súd SR v uvedenom rozhodnutí zaoberá rozsudkom pre zmeškanie žalovaného vydaným podľa § 274 CSP, uvedené závery Ústavného súdu SR je možné logicky aplikovať aj na rozsudok pre zmeškanie žalobcu podľa § 278 CSP.

19. Vzhľadom na uvedené je odvolací súd názoru, že súd prvej inštancie pristúpil k príliš formalistickému výkladu ustanovenia § 278 CSP, keď pri jeho aplikácii nezohľadnil povahu sporu (náhrada škody za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, náhrada nákladov spojených s liečebným pobytom a liečením) a dĺžku konania (konanie začalo v roku 2015). Neprihliadal ani na procesnú aktivitu žalobkyne, ktorá vždy reagovala na výzvy súdu a zúčastňovala sa pojednávaní, príp. vždy ospravedlnila svoju neprítomnosť včas a relevantnými dôvodmi, pre ktoré sa pojednávania nemohla zúčastniť. Uvedené správanie žalobkyne počas konania rozhodne nemožno označiť za pasivitu, ktorej následkom by mala byť strata sporu v dôsledku kontumačného rozsudku. Súd prvej inštancie preto nepostupoval správne vydaním kontumačného rozsudku keď neprihliadol aj na vyššie uvedené skutočnosti. Hoci sa žalobkyňa ani jej právny zástupca na pojednávanie dňa 18.03.2019 nedostavili, pričom svoju neúčast' neospravedlnili včas a vážnymi okolnosťami, súd prvej inštancie sa na základe návrhu žalovanej dôsledne nezaoberal podmienkami potrebnými pre vydanie kontumačného rozsudku v zmysle § 278 CSP vrátane zohľadnenia okolností prejednávanej veci (povaha sporu, dĺžka konania, správanie žalobkyne). Odvolací súd pre úplnosť dodáva, že účasť na pojednávaní je právom strany sporu, nie jej povinnosťou a súd v takom prípade môže konať v neprítomnosti strany sporu s poukazom na § 180 CSP, vykonávať dokazovanie a aj rozhodnúť vo veci samej rozsudkom, v ktorom ale vyhodnotí vykonané dokazovanie. Je evidentné, že súd prvej inštancie takto nepostupoval, keď vydal rozsudok pre zmeškanie a zvolil si procesný postup pre neho a žalovaného prístup najpohodlnejší.

20. Odvolací súd sa nestotožňuje s právnym názorom žalobkyne, že neboli splnené formálne predpoklady pre vydanie rozsudku pre zmeškanie, keď súd prvej inštancie pri odročovaní pojednávania 23.01.2019 na deň 18.03.2019 nepoučil prítomnú právnu zástupkyňu žalobkyne o následkoch nedostavenia sa na pojednávanie možnosťou vydania kontumačného rozsudku, pričom právna zástupkyňa zobrala termín pojednávania na vedomie. Podľa názoru odvolacieho súdu postačuje, ak súd prvej inštancie poučí stranu sporu o následkoch nedostavenia sa na pojednávanie raz, zvyčajne na začiatku konania a účinky takéhoto poučenia trvajú počas celého konania. Je nepochybné, že žalobkyňa bola o následku nedostavenia sa na pojednávanie poučená v predvolaní na pojednávanie konané dňa 23.01.2019 (č.l. 129).

21. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 356 písm. b) CSP zrušil, pretože zistil, že neboli splnené podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie žalobkyne a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

22. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude pokračovať v konaní, v potrebnom rozsahu vykonať dokazovanie, výsledky vykonaného dokazovania vyhodnotiť a vo veci rozhodnúť. V novom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvej inštancie i o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

23. Toto uznesenie bolo senátom odvolacieho súdu prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).